

**Koncepcja katafatycznego
kodu prawa.
Ku rozstrzygnięciom
w zakresie pomiaru
zrozumiałości prawa**

Spis treści

Table of contents	XIII
Wykaz skrótów	XIX
Literatura	XXI
Wprowadzenie	XXIX
Rozdział I. Proces kodowanie prawa, katafatyczny kod prawa i konteksty	1
§ 1. Wprowadzenie do teorii	1
I. Pojęcie katafatyczności	1
II. Pojęcie czytelnika tekstów aktów prawnych	5
III. Zasada traktowania adresata regulacji prawnej po partnersku	7
IV. Sposoby interpretacji teorii katafatycznego kodu prawa	9
V. Problematyka analizy dyskursu	11
1. Krytyczna analiza dyskursu: ogólny zarys problematyki	15
2. Krytyczna analiza dyskursu: omówienie zalet	18
§ 2. Systemowa lingwistyka funkcjonalna	20
I. Uwagi ogólne	20
1. Dorobek pozytywizmu prawniczego w zderzeniu	
z pojęciem katafatycznego kodu prawa	21
2. Rewizja spojrzenia na pojęcie bezpieczeństwa prawnego ...	24
II. Charakterystyka tekstu popularnonaukowego	26
III. Rola podmiotu w procesie komunikowania się	29
1. Specyfika komunikacyjnej relacji na linii nadawca –	
odbiorca	29
2. Specyfika roli odbiorcy w procesie komunikowania się	32
§ 3. Relacja między teorią a praktyką przekładu – figura identyczności	
doświadczenia językowego a poznanie prawa	34
I. Uwagi ogólne	34
II. Dążenie do bezstratności w konwersji doświadczenia	
językowego i konwencjonalny charakter porozumienia wokół	
bezstratności konwersji	37
III. Charakter przejawów doświadczenia językowego, rodzaje	
działań ukierunkowanych na zmianę charakteru materiału	
językowego i operacjonalizacja tych działań	39
IV. Problematyka określania poziomu sprawności	
komunikacyjnych i sprawność komunikacyjna tłumacza	41

1. Charakterystyka średniego poziomu umiejętności językowych	43
2. Charakterystyka ponadprzeciętnego poziomu umiejętności i problem ponadprzeciętnego rygoryzmu języka prawniczego	46
§ 4. Pojęcie problemu tłumaczeniowego – ogólna charakterystyka zagadnienia i jego konteksty	49
I. O problemie tłumaczeniowym, jego genezie i kulturowym kontekście	49
II. Pojęcie redukcjonizmu w problemie tłumaczeniowym	52
III. Relacja znaczenie a materialność w problemie tłumaczeniowym i rola pojęcia ekwiwalentności w rozwiązywaniu tego problemu	54
IV. Problem tłumaczeniowy a realia kulturowe i erudycyjność	56
V. Pojęcie sytuacji tłumaczeniowej w teorii przekładu	58
§ 5. Pojmowanie i osiąganie katafatyczności	61
I. Racjonalizm umiarkowany jako pogląd filozoficzny sprzyjający osiąganiu katafatyczności	61
II. Niedostateczny poziom sformalizowania dążeń do czynienia tekstu aktu prawnego katafatycznym – omówienie zarzutów ..	63
III. Instytucjonalne osiąganie właściwego poziomu katafatyczności	66
Rozdział II. Kod i kodowanie	73
§ 1. W poszukiwaniu definicji kodu	73
§ 2. Kod prawa jako nośnik wiedzy eksperckiej	76
I. Przepis prawa i jego zniekształcenie, pojęcie, powody zniekształceń i ich konsekwencje	76
1. Czynniki zniekształcające treść przepisu prawa	78
2. Przykłady konsekwencji zniekształcenia przepisu prawa ...	79
II. Przepis prawa jako czynnik kształtujący myślenie zawodowe prawników	79
III. Pojęcie normalizacji i jego doniosłość dla nauki prawa	81
Rozdział III. Założenia wstępne. Poznawanie prawa jako sytuacja komunikacyjna	91
§ 1. Kontekst sytuacyjny	91
I. Pojęcie kontekstu sytuacyjnego i swoistości w odniesieniu do języka prawa	91
1. Pojęcie kontekstu sytuacyjnego	91
2. Swoistość komunikacyjna w przestrzeni instytucjonalnej ..	92
II. Analizowanie systemu prawa jako sytuacji komunikacyjnej	92

III. Trudności językowych badań porównawczych – zarys problematyki	96
§ 2. Założenia dotyczące adresata regulacji prawnej	100
I. Procedura charakteryzowania adresata regulacji prawnej	100
II. Pojęcie kontrintuicyjności przepisów prawa	101
§ 3. Założenia dotyczące prawodawcy	107
I. Teleologiczny aspekt funkcjonowania prawodawcy	107
II. Prawodawca jako autor zasad ogólnych prawa	108
III. Prawodawca a potoczna percepcja tekstu aktu prawnego oraz bytowo-komunikacyjny status prawodawcy	110
1. Bytowo-komunikacyjny status prawodawcy	110
2. Prawodawca w relacji do zaplecza instytucjonalnego	113
3. Prawodawca a praktyka orzecznicza władzy sądowniczej ..	116
§ 4. Prawodawca i adresat regulacji: wspólna płaszczyzna	118
I. Pojęcie racjonalności komunikacyjnej	118
II. Pojęcie dyskryminacji komunikacyjnej	119
III. Instytucje władzy jako instancja racjonalizatorska języka prawa	120
IV. Doniosłość procesu doskonalenia interakcji językowej	121
V. Interakcja intrapersonalna jako krok ku zrozumiałości prawa	122
1. Wprowadzenie do problematyki	122
2. Klimat zaufania w komunikacji	124
3. Komunikat, komunikat prawodawcy i jego granice	125
4. Akt prawny w perspektywie genologicznej	126
Rozdział IV. Pojęcia techniczne	129
§ 1. Tekst aktu prawnego jako pojęcie centralne	129
I. Problemy definicyjne związane z pojęciem tekstu	129
II. Relacja tekst a zdanie	130
III. Zdanie a makrotekst – charakterystyka pozycji zdania	131
IV. Pojęcie fragmentu tekstu	133
V. Działania językowe a cele działań językowych	134
VI. Doniosłość pojęcia leksja i szczegółowe problemy z nim związane	135
1. Leksja a problemy integralności tekstu	136
2. Zasadność badania jednostek redakcyjnych tekstu aktu prawnego w kontekście oceny integralności takich tekstów	137
§ 2. Pomocnicze pojęcia techniczne	142
I. Pojęcie informacyjności	142

II. Informacyjność jako kategoria wewnętrznie zróżnicowana: próba wyróżnienia podklas	142
III. Komentarz jako specyficzny styl językowy	145
Rozdział V. Silne i słabe strony teorii: katafatyczność i zrozumiałość – podobieństwa i różnice	155
§ 1. Korzyści dla badań teoretycznych wynikające z silnych stron teorii	155
§ 2. Technologiczna racjonalizacja prawa – w kierunku usystematyzowania pojęcia	156
§ 3. Dekonstrukcja językowa ustaw – czym jest i czym może być?	158
§ 4. Postulat elastycznego języka legislacji i o problemie doniosłości braku przywiązania do słownictwa legalnego	160
§ 5. Niebezpieczeństwa dla badań teoretycznych wynikających ze słabych stron teorii	163
I. Kodowanie: pozytywny wpływ na język prawa	163
II. Reguły ostrożności w posługiwaniu się założeniami będącymi następstwem koncepcji	165
1. Zagadnienie procesowości powstawania tekstu aktu prawnego	165
2. Integralność tekstu aktu prawnego a osiągnięcie katafatyczności kodu	167
Rozdział VI. Metoda badania aktów prawnych poprzez określanie miar katafatyczności i status adresatów ustaw w sytuacji komunikacyjnej ...	171
§ 1. Metodologiczny i praktyczny aspekt miar – poziom i próg katafatyczności	171
§ 2. Określenie swoistości analizowania i optymalizowania obowiązujących aktów prawnych w relacji do aktów projektowanych i postulatory dotyczące różnicowania wyjściowego modelu badawczego	176
Rozdział VII. Kluczowe obszary wiedzy dla ewolucji teorii, ich realny wkład i potencjał	181
§ 1. Zagadnienia dotyczące bezpieczeństwa obrotu prawnego	181
I. Teoria i filozofia prawa i inne ogólne nauki o prawie	181
II. Akty notarialne i ich szczególne właściwości językowe	184
III. Księgi wieczyste i ogólna typologia dokumentów mogących stanowić podstawę wpisu do księgi wieczystej	189
IV. Umowy i inne dokumenty z zakresu prawa prywatnego – rys problematyki	192
V. Decyzje, dokumenty administracyjne i inne dokumenty publicznoprawne– rys problematyki	195
§ 2. Językoznawstwo	197
I. Leksyka	197

II. Języki strukturalne i pozycyjne. Charakterystyka swoistości	212
III. Generyczność	215
IV. Przystajanie języka przez dzieci	219
V. Przystajanie języka przez nierodzimych użytkowników	223
VI. Języki informatyki jako języki wzorcowe – w poszukiwaniu uogólnień	225
VII. Pojęcie aktów mowy i ich typologia	226
§ 3. Filozofia języka	227
§ 4. Psychologia i psycholingwistyka	229
I. Refleksyjność	229
II. Problematyka schematów poznawczych	232
III. Hipertekst prawny	233
IV. Plan werbalny	236
Rozdział VIII. Ostateczny kształt procedury badawczej	239
§ 1. Rozwiązania metodologiczne służące ulepszeniu wyjściowego modelu badania zrozumiałości aktów prawnych	239
§ 2. Format modelu i jego elastyczność	242
§ 3. Skale pomiarowe i sposoby ich doprecyzowania	246
§ 4. Operacjonalizacja minimalnych kompetencji językowych i poznawczych adresatów odpowiadających progom i poziomom katefaktyczności	249
Rozdział IX. Analiza ustaw i wprowadzenie do przyszłych studiów	253
§ 1. Typy zmiennych i procedura wyboru zmiennych	253
I. Znaki	253
II. Leksemy	254
1. Zagadnienie niesamodzielnosci znaczeniowej	255
2. Polisemia i jej rozkład statystyczny	256
III. Zdania	258
1. Twórczy charakter zdania	258
2. Zdanie a wypowiedzenie	258
3. Zdanie a problem predykcji	259
4. Zdanie a typ referencji	260
§ 2. Wyniki analizy ustaw wraz z interpretacją: Ordynacja podatkowa, ustawa o podatku od towarów i usług	260
I. Poziom leksemów	260
II. Poziom fraz	266
III. Zastrzeżenia związane z przyszłym badaniem przystępności poznawczej zdań	268
§ 3. Czy i na które poziomy języka ustaw zwracają uwagę komentatorzy?	269
§ 4. Zrozumiałości języka ustaw – konkluzje	272

Rozdział X. Dokąd prowadzi katafatyczny kod prawa?	277
§ 1. Problem obiektywności pomiarów dokonywanych skalą katafatyczności a perspektywy teorii	277
§ 2. Problem intertemporalności języka prawa	281
§ 3. Potrzeba istnienia zawodu legislatora i potrzeba interdyscyplinarnego kształcenia specjalistów	283
§ 4. Konkluzje	288
Streszczenie	293
Summary	295
Aneks	297
1. Ordynacja podatkowa – pierwszy poziom analizy (leksemy)	297
2. Ordynacja podatkowa – drugi poziom analizy (frazy)	300
3. Ustawa o podatku od towarów i usług – pierwszy poziom analizy (leksemy)	302
4. Ustawa o podatku od towarów i usług – drugi poziom analizy (frazy)	305
Indeks rzeczowy	309

[Przejdź do księgarni →](#)

ksiegarnia.beck.pl